

La ciutat dels prodigis ecològics?

De la cimera ecològica de Rio de Janeiro, l'any 1992, en varen sortir un seguit de propostes. L'una d'elles era el tractament dels problemes ecològics a les ciutats. Dos anys després, la ciutat anglesa de Manchester acull el Global Forum 94, del 24 al 30 de juny, per comentar i intercanviar idees sobre un concepte: el desenvolupament sostenible a les ciutats. Administracions locals, grups civils, sindicats i empreses discutiran quin és el model més vàlid d'Ecociutat. Ja hi han confirmat l'assistència una cinquantena de ciutats, entre elles una que brilla per sobre les altres: Barcelona. La capital catalana hi presentarà un pla integral de política ambiental que vol englobar tots els aspectes a millorar per poder gaudir d'una major qualitat de vida urbana. Fins ara han funcionat experiències ecològiques parcials a moltes ciutats del món, però mai enlloc no s'havia planificat una veritable actuació global.

El pla de l'Ajuntament barceloní consta d'uns principis estratègics i de diversos programes d'actuació. Toca tots els aspectes. El desenvolupament de les energies renovables; l'aprofitament de les aigües subterrànies; el tractament dels residus; l'agricultura ecològica; l'augment d'espai per a vianants; la bicicleta com a mitjà de transport; la millora del transport públic; la dissuasió i pacificació del transport privat; la reducció dels sorolls; la millora de la qualitat de l'atmosfera, de les aigües de consum i del litoral; la potenciació del verd urbà mediterrani, la gestió de la fauna urbana i el desenvolupament urbanístic amb criteris ambientals; el control de la higiene i la salut urbanes; l'educació en el civisme i el foment del voluntariat; la cooperació amb el tercer món; el seguiment dels compromisos contrets a les conferències internacionals sobre el medi natural. Un pla, a primer cop d'ull, perfecte, però que ja abans del naixement s'ha vist envoltat de crítiques. El pla ja va sorgir d'una mobilització popular que demanava al consistori que prengués mesures ecològiques locals. Tot i algunes coincidències entre entitats i Ajuntament, la plataforma Barcelona Estalvia Energia també portarà la seva visió de la ciutat al Global Forum de Manchester.

Mobilització popular. L'any 1992 Acció Ecologista, Amics de la Bici, DEPANA,

L'Ajuntament de Barcelona presenta aquests dies un programa global de medi natural en un fòrum internacional. Però no tothom està d'acord amb aquest programa; la plataforma Barcelona Estalvia Energia encapçala un pla alternatiu.

CCOO del Barcelonès, la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona i algunes entitats ecologistes i socials més van constituir la plataforma Barcelona Estalvia Energia. En total, agrupaven més de 100.000 ciutadans de Barcelona, xifra que els va permetre d'adreçar una demanda al consistori municipal sobre la seva política ambiental. El 27 d'abril de l'any passat, es feia la primera Audiència Pública a l'Ajuntament, per parlar del desenvolupament sostenible de la ciutat. Les entitats volien que l'Ajuntament adquirís un compromís sòlid de tirar endavant un projecte global sobre el medi urbà. El regidor Lluís Armet va acceptar l'envit i van començar els contactes entre administració local i organismes civils. D'aquí sortí el primer document de l'Ajuntament barceloní, al qual la plataforma ciutadana va fer nombroses esmenes. Segons Joaquim Sopena, d'Acció Ecologista, "no era una proposta *valenta* quant a temes de transport i era absolutament contrària al que nosaltres pensem sobre la política de residus i els límits de la ciutat". La majoria de les esmenes de la plataforma foren rebutjades, però els van admetre algunes propostes sobre pacificació del trànsit i normalització de la bicicleta.

El resultat final fou presentat el dia 15 de març, en un ple extraordinari. En el mateix ple, el regidor de participació ciutadana, Albert Batlle, es va avenir a llegir una declaració de la plataforma Barcelona Estalvia Energia, la qual criticava el pla de l'Ajuntament. Per les entitats hi havia tres punts clau: la manca d'una crítica al model de ciutat fomentat fins ara, la manca de correspondència entre els principis i les mesures pràctiques proposades i la manca d'una aposta més decidida per la democràcia participativa. En concret, restaven encara tres temes ecològics molt greus: el trànsit motoritzat, els residus i el desviament del Llobregat. A més, els ecologistes van recordar a l'Ajuntament l'adhesió de la ciutat a la Declaració d'Amsterdam, amb què s'havia compromès a promoure l'estalvi energètic i les fonts d'energia renovable, bo i treballant conjuntament amb la comunitat. Tot i les crítiques, hi ha certs aspectes de consens entre Ajuntament i entitats, sobretot en organismes consultius, com ara la Taula Cívica de l'Energia, formada per Ajuntament i Plataforma, i encarregada de vetllar pel com-

Barcelona és present a Manchester. Els seus representants són, d'esquerra a dreta, Jordi Borja, delegat de Relacions Exteriors, Josep Maria Vergara, regidor de Manteniment i Serveis, i Lluís Boada, director dels programes de medi ambient.

pliment dels objectius sobre els afers energètics.

Què fer-ne, dels residus? El problema dels residus urbans és un dels que més preocupen tant l'Ajuntament com la plataforma Barcelona Estalvia Energia i és un dels que més ha escalfat les discussions. Segons Lluís Boada, director dels programes ambientals de l'Ajuntament, "nosaltres tenim la competència en la recollida, i en aquest aspecte la farem selectiva a tota la ciutat, abans que s'acabi l'any. Pel que fa al tractament dels residus, tot i que és una qüestió de l'Entitat Metropolitana de Medi Ambient (EMM), creiem que s'ha de tenir en compte que Barcelona pot trobar-se escanyada, si no se substitueix l'abocador del Garraf, que ja no té més capacitat". Des de fa un cert temps, la proposta d'instal·lar una incineradora ha saltat d'una localització a una altra, però la cosa més probable és que s'acabi aixecant a la Zona Franca de Barcelona. Lluís Boada opina que "s'ha de desdramatitzar la qüestió; una incineradora tècnicament perfecta no és una central nuclear, ni de lluny. A més, no tot es pot resoldre amb el reciclatge".

No tothom ho veu tan clarament. Per Enric Tello, representant de la Plataforma, "és clar, que les incineradores no són igual que les centrals nuclears, però tenen elements comuns. En tots dos sistemes el negoci econòmic està en la

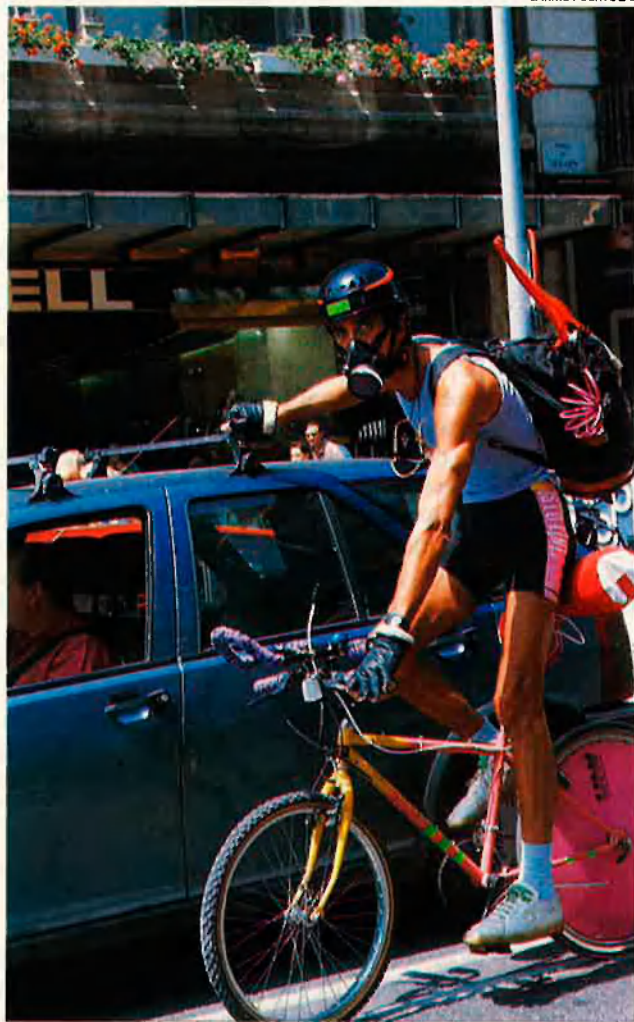
construcció i en la venda d'equipaments; a més, tant les unes com les altres provoquen un efecte d'hipoteca que bloca tota solució a base d'un reciclatge integral posterior. Són solucions tecnocràtiques en profit d'uns pocs i sense cap participació ciutadana. En canvi, amb el reciclatge no hi ha els interessos dels grans bancs, es creen llocs de feina en sectors marginals i és un sistema més democràtic i participatiu".

L'afer del reciclatge va viure un dels moments més esperpèntics el dia del ple extraordinari de presentació dels plans. El Partit Popular va donar suport a la proposta de Manuel Hernández, representant d'IC a l'EMM, que consistia a reduir les 720.000 tones a incinerar, inicialment previstes, a 500.000. Pel seu cantó, CiU, des de la còmoda oposició municipal, va demanar que la rebaixa arribés a les 250.000. Finalment, l'alcalde Pascual Maragall va apuntar-se a la proposta d'IC, que seria la incineració d'un 40% dels residus, el reciclatge d'un 40% i l'abocament d'un 20%. Aquest aspecte tan concret dins un programa

CARME PUÉRTOLAS

tan global amaga un dels conflictes més grans de la ciutat. Per Enric Tello, "és una guerra sorda sobre el model a adoptar. Ara que la pressió popular s'ha manifestat contrària al desfasat model tecnocràtic de grans incineradores de l'Ajuntament, no saben què fer. I aquesta situació ha provocat un conflicte entre administracions local, metropolitana i autonòmica".

Sigui com sigui, a Manchester les ciutats del món veuran dues cares d'una mateixa estrella. Això sí, totes dues -l'una més agosarada que no pas l'altra- entesades a convertir la ciutat dels prodigis olímpics en una ciutat de prodigis ecològics.
Oriol Cortacans

La bicicleta com a mitjà de transport és un dels programes d'actuació de Barcelona. Gràcies a la mobilització popular.